

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Факультет педагогіки та психології
Кафедра української мови і літератури

О. А. Кузнецова
2019 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

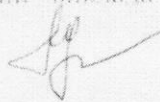
Ступінь магістра
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальність 014 «Середня освіта»
014.01 Середня освіта. Українська мова і література
Освітня програма Українська мова і література

Миколаїв 2019

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБИНИК ПРОГРАМИ:

Мхітарян Ольга Дмитрівна, старший викладач кафедри української мови і літератури, кандидат педагогічних наук

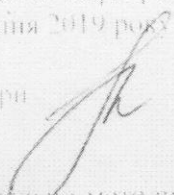

Програму схвалено на засіданні кафедри української мови і літератури

Протокол № 1 від «27» серпня 2019 року

Завідувач кафедри

української мови і літератури

(Русюк Л. В.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією факультету педагогіки та психології

Протокол № 1 від «27» серпня 2019 року

Голова навчально-методичної комісії

(Чугусва І. С.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол № 19 від «24» серпня 2019 року

Голова

навчально-методичної комісії університету

(Чумаченко О. А.)

ВСТУП

Програма вивчення варіативної навчальної дисципліни «Тенденції розвитку методики навчання української літератури» складена відповідно до освітньо-професійної підготовки магістра за спеціальністю 014.01 Середня освіта. Українська мова і література.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: основні тенденції розвитку вітчизняної предметної методики від школи Київської Русі до сьогодення.

Міждисциплінарні зв'язки: філософія, естетика, культурологія, історія, літературознавство, мовознавство, психологія і педагогіка, методика навчання та виховання.

1. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення курсу «Тенденції розвитку методики навчання української літератури» – забезпечення професійної підготовки майбутніх учителів завдяки осягненню генези предметної дидактики та усвідомленню закономірностей її розвитку.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Тенденції розвитку методики навчання української літератури» є:

- сформулювати уявлення про основні тенденції вдосконалення літературної освіти у вищій школі;
- з'ясувати філософсько-педагогічні та психологічні засади, що визначають зміст і спрямованість методичної науки;
- осягнути історичний процес розвитку методики навчання літератури в українській школі, його періодизацію;
- визначити засадничі ідеї становлення методичної думки в умовах відсутності української школи;
- усвідомити проблеми і здобутки предметної науки XX ст.;
- пояснити основні тенденції розвитку національної школи та літературної освіти в ній;
- сформулювати вміння критично оцінювати фахові першоджерела, самостійно визначати тенденційність їхніх положень і висновків;
- розвивати вміння цілеспрямовано опрацьовувати наукову і науково-методичну літературу;
- сформулювати настанову на здійснення майбутнім викладачем наукової діяльності;
- дати уявлення про основні напрями професійного самовдосконалення, сформулювати потребу в ньому.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають оволодіти такими **компетентностями**:

I. Загальнопредметні:

- засвоїти основні досягнення історії вітчизняної та світової філософсько-літературознавчої, психолого-педагогічної та методичної думки;
- уміти методично грамотно опрацьовувати нормативні документи та науково-методичні першоджерела, що визначають зміст і форми навчально-виховного процесу в школі;
- розвивати вміння творчо створювати та реалізувати інноваційні навчальні моделі, проектувати ефективну виховну та наукову роботу;
- уміти застосовувати досягнення національної та світової культури під час розв'язання професійних та життєвих проблем;
- удосконалювати вміння чітко й логічно висловлювати власні думки завдяки засвоєнню основ культури мислення;
- набути вміння власної оцінки історичних процесів в Україні та за її межами у зв'язку з розвитком методичної науки;

- володіти вмінням планувати та здійснювати самостійну пошукову діяльність; формувати вміння наукової організації педагогічної праці;
- уміти здійснювати пошук необхідної інформації, використовуючи довідкову літературу, електронні бази даних та ІКТ;
- упроваджувати ІКТ у ході навчально-практичної, наукової роботи та майбутньої професійної діяльності;
- уміти аналізувати педагогічний досвід колег, цілеспрямовано підвищуючи свій освітньо-професійний рівень.

II. Фахові:

- орієнтуватися в сучасних тенденціях розвитку вищої освіти в Україні, коментувати актуальні проблеми підготовки викладача;
- знати основні тенденції розвитку методики навчання української літератури на сучасному етапі;
- володіти наскрізними знаннями про умови і напрями розвитку методичної думки в Україні загалом;
- усвідомити генезу предметної методичної науки;
- уміти проводити навчально-виховну роботу з урахуванням сучасних тенденцій розвитку методичної науки і практики;
- удосконалювати способи наукової діяльності та шляхи її реалізації у навчально-виховний процес.

На вивчення навчальної дисципліни виділено 120 год. / 4 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1. Наукові засади методики навчання української літератури.

Тема 1. Філософія літературної освіти.

Тема 2. Психолого-педагогічні засади розвитку предметної дидактики.

Тема 3. Історія методичної науки про навчання української літератури.

Зміст блоку складають відомості про філософські та психолого-педагогічні засади, що визначають вектор методичного розвитку в предметній площині, знання з історії зародження, становлення і подальшого формування методики навчання української літератури в різні періоди національно-культурного розвитку.

Кредит 2. Етапи й умови становлення предметної дидактики.

Тема 4. Особливості становлення методичної думки до поч. XX ст.

Тема 5. Проблематика розвитку методики навчання української літератури в радянську епоху.

Тема 6. Тенденції розвитку методичної науки в умовах національної школи.

Особлива увага приділяється змісту, формам і спрямованості літературної освіти в національній школі, тенденціям розвитку методичної науки на сучасному етапі історичного та культурного становлення українського суспільства на засадах демократизації та гуманізму. Висвітлюються методичні концепції видатних учених і культурних діячів, простежується наступність їхнього предметного мислення, внаслідок чого формуються вмотивовані погляди на закономірності розвитку методичної науки та її практичної реалізації в шкільному середовищі.

Кредит 3. Провідні тенденції розвитку сучасної методики навчання української літератури.

Тема 7. Особистісно зорієнтоване та компетентісно наповнене навчання української літератури.

Тема 8. Поєднання змістового і формального аспектів літературної освіти.

Наголос робиться на особистісно орієнтованому навчанні та вихованні засобами літератури в умовах здійснення компетентісного підходу до реалізації літературної освіти в українській школі, яка потребує нового вчителя.

Кредит 4. Пріоритетні напрями становлення новітньої методики навчання української літератури.

Тема 9. Використання інформаційно-комунікаційних технологій навчання у шкільному літературному навчанні.

Дидактичні й методичні аспекти використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у шкільному навчанні літератури виявляється у підвищенні мотивації навчальної та пізнавальної активності учнів, урізноманітненні видів методів, прийомів і форм вивчення художніх творів, індивідуалізації навчання, інтенсифікації самостійної роботи учнів, збільшенню обсягу виконаних навчальних завдань, розширенню інформаційних потоків шляхом використання можливостей Інтернет-ресурсів.

Тема 10. Профілізація шкільної літературної освіти.

Диференційований підхід до вивчення літератури в школі на профільному рівні реалізується через її поглиблене опрацювання. Поглиблене вивчення української літератури розглядається вченими як один із напрямів модернізації сучасної школи, що формується з урахуванням інваріантного змісту навчання на загальнодержавному рівні та відповідає освітньому стандарту.

3. Рекомендована література

Базова

1. Інформаційно-комунікаційні технології в педагогічній освіті : навч. посіб. / за наук. ред. О. М. Пехоти, Т. В. Тихонові. Миколаїв : Іліон, 2013. 252 с.
2. Зязюн І. А. Філософія педагогічної дії : монографія. Черкаси : Вид. від ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2008. 608 с.
3. Кремень В. Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі. Вид. 2-ге. Київ : Т-во «Знання» України, 2011. 520 с.
4. Климентов А. Методика преподавания родного языка: руководство для учительских институтов, учительских семинарий, педагогических классов женских гимназий и для народных учителей. Феодосия : Типография И. М. Косенко, 1906. 200 с.
5. Куцевол О. М. Методика викладання української літератури : навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Освіта України, 2009. 464 с.
6. Мазуркевич О. Р. Нариси з історії методики викладання української літератури. – Київ : Радянська школа, 1962. 375 с.
7. Мазуркевич О. Р. За рідне слово в рідній школі: на шляху становлення методики української літератури. Київ–Херсон, 1995. 208 с.
8. Медвідь Л. А. Історія національної освіти і педагогічної думки в Україні : навч. посіб. Київ : Вікар, 2003. 335 с.
9. Мірошніченко Л. Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах: підручни. Київ : Слово, 2010. 432 с.
10. Наукові основи методики літератури : навч.-метод. посіб. / за ред. Н. Й. Волошиної. Київ : Ленвіт, 2002. 344 с.
11. Опыт методического построения урока словесности: пособие для преподавателей средней школы. Книгоиздательство «Сотрудник» : Петроградь–Кієвъ, 1917. 58 с.
12. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах : навч. посіб. для студ. вищих закладів освіти. Київ : Ленвіт, 2000. 384 с.
13. Пультер С. О., Лісовський А. М. Методика викладання української літератури в середній школі. Житомир : Полісся, 2000. 164 с.
14. Семенов О., Базиль Л. Становлення шкільної літературної освіти в Україні (на матеріалі літературних джерел 20-30 рр. ХХ століття) : навч. посіб. Київ–Глухів : РВВ ГДПУ, 2006. 220 с.

15. Ситченко А. Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах : навч. посіб. для студентів-філологів. Київ : Ленвіт, 2011. 291 с.
16. Соболев І. І. Вивчення української літератури в 5–7 класах. Київ : Радянська школа, 1968. 232 с.
17. Современное преподавание словесности / Сочинение А. Филонова. С.-Петербург : Въ типографія Ф. С. Сущинскаго, 1870. 64 с.
18. Сторчак К. М. Основи методики літератури. Київ : Радянська школа, 1965. 418 с.
19. Степанишин Б. І. Викладання української літератури в школі. Київ : Проза, 1995. 246 с.
20. Степанишин Б. Еволюція і корекція програми української літератури 5–11 класів. *Українська мова і література в школі*. 1999. № 1. С. 44–50.
21. Степанишин Б. І. Література – вчитель – учень (Самостійне вивчення учнями літератури) : посіб. для вчителя. Київ : Освіта, 1993. 240 с.
22. Худаш Л. С. Підвищення ефективності уроку з літератури. Київ : Радянська школа, 1974. 140 с.
23. Шуляр В. І. Сучасний урок української літератури : монографія. Миколаїв : Іліон, 2014. 553 с.
24. Яценко Т. О. Тенденції розвитку методики навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах (друга половина ХХ – початок ХХІ століття) : монографія. Київ : Педагогічна думка, 2016. 360 с.

Додаткова

1. Антология педагогической мысли Украинской ССР / сост. Н. П. Калениченко. М. : Педагогика, 1988. 640 с.
2. Березівська Л. Д. Реформування шкільної освіти в Україні у ХХ столітті: моногр. / Л. Д. Березівська. Київ : Богданова А. М., 2008. 406 с.
3. Білоус П. В., Білоус Н. М. Методиці викладання літератури – нові підходи. *Українська мова і література в школі*. 1990. № 9. С. 58–61.
4. Блонский П. П. Развитие мышления школьника. М. : Учпедгиз, 1935. 128 с.
5. Богданова І. М. Педагогічна інноватика: навч. посіб. Одеса: ТЕС, 2000. 148 с.
6. Бровко І. Б., Коцюбинська М. Х., Сидоренко Г. К. Аналіз художнього твору : посіб. для вчителів. К. : Рад. школа, 1959. 168 с.
7. Буяльский Б. А. Курс на мастерство. Начала методики изучения литературы. К.: Рад. школа, 1974. 222 с.
8. Ващенко Г. Виховний ідеал. Полтава: Ред. газ. «Полтавський вісник», 1994. 191 с.
9. Волинський П. К. і Снежкова А. П. Методика літературного читання в V–VII класах. К. : Радянська школа, 1940. 176 с.
10. Волошина Н. Й. Літературна освіта в період перебудови. *Українська мова і література в школі*. 1988. № 7. С. 13–19.
11. Волошина Н. Й. Естетичне виховання учнів у процесі вивчення літератури. К. : Рад. школа, 1985. 102 с.
12. Выготский Л. С. Педагогическая психология. М. : Педагогика, 1991. 480 с.
13. Вікова та педагогічна психологія : навч. посіб. / О. В.Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. К. : Просвіта, 2001. 416 с.
14. Гершунский Б.С. Философия образования. М. : Моск. психолого-социальный ин-т, Флинта, 1998. 432 с.
15. Градовський А. В. Компаративний аналіз у системі шкільного курсу літератури: методологія та методика : монографія. Черкаси : Брама, 2003. 292 с.
16. Гончаренко С. У. Методика як наука. Хмельницький : Вид-во ХГПК, 2000. 30 с.

17. Джуринский А. Н. Развитие образования в современном мире : учеб. пособие. М. : Гуманитарный изд. центр ВЛАДОС, 1999. 200 с.
18. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; гол. ред. В. Г. Кремень. К. : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
19. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / автор-укладач Н. П. Наволокова. Х : Основа, 2009. 176 с.
20. Ісаєва О. О. Компетентнісно спрямована літературна освіта: стан, зміст, проблеми. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2009. № 7–8. С. 10–16.
21. Історія української культури / За заг. ред. І. Крип'якевича. – К.: Либідь, 1994. – 656 с.
22. Жила С. О. Теорія і практика вивчення української літератури у взаємозв'язках із різними видами мистецтв у старших класах загальноосвітньої школи : монографія. Чернігів : Деснянська правда, 2004. 360 с.
23. Згуровський М. З. Болонський процес: головні принципи та шляхи структурного реформування вищої освіти України. К. : НТУУ «КПІ», 2006. 544 с.
24. Иванова Т. В. Культурологическая подготовка будущего учителя : монография. К.: ЦВП, 2005. 282 с.
25. Кан-Калик В. А., Хазан В. И. Психолого-педагогические основы преподавания литературы в школе : учеб. пособ. для студентов пед. ин-тов. М. : Просвещение, 1988. 255 с.
26. Карпенчук С. Г. Філософія освіти (загальна теорія педагогіки) : монографія. К. : Слово, 2013. 688 с.
27. Компетентнісний підхід у сучасній освіті. Світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / під заг. ред. О. В. Овчарук. К. : «К.І.С.», 2004. 112 с.
28. Костюк Г. С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості. К. : Рад. школа, 1989. 608 с.
29. Культурологія: українська та зарубіжна культура : навч. посіб. / М. М. Закович, І. А. Зязюн, О. Л. Шевнюк та ін.; за ред. М. М. Заковича. 4-е вид., випр. і допов. К.: Знання, 2009. 589 с.
30. Лісовський А. М. Деякі проблеми шкільної літературної освіти : метод. посіб. К. : ІСДО, 1995. 60 с.
31. Локшина О. І. Зміст шкільної освіти в країнах європейського Союзу: теорія і практика (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.): монографія. К. : Богданова А. М., 2009. 404 с.
32. Мазуркевич О. Р. Визначні українські педагоги – народні просвітителі. К. : Тов-во «Знання», 1963. 80 с.
33. Микитась В. Давньоруські студенти і професори. К. : Абрис, 1994. 288 с.
34. Методика преподавания литературы / под ред. З. Я. Рез. М. : Просвещение, 1985. 368 с.
35. Методика преподавания литературы /Под ред. О. Ю. Богдановой и В. Г. Маранцмана. М. : Просвещение, ВЛАДОС, 1995. Ч. 1 288 с.; Ч. 2 288 с.
36. Молдавская Н. Д. Литературное развитие школьников в процессе обучения. М. : Педагогика, 1976. 224 с.
37. Мхитарян О. Підвищення навчальних досягнень учнів з української літератури : монографія. Миколаїв : Іліон, 2014. 232 с.
38. Недайнова Т. Б. Искусство преподавания литературы в школе: Учебное пособие для студентов и учителей-словесников. Луганск : Альма-матер, 2004. 100 с.
39. Освітні технології : навч.-метод. посіб. / О. М. Піхота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська та ін.; за заг. ред. О. М. Пехоти. К. : А.С.К., 2001. 256 с.
40. Освітологія : хрестоматія: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / укладачі: Огнев'юк В. О., Сисоєва С. О. К. : Едельвейс, 2013. 744 с.
41. Основные принципы научной теории литературы: методологический этюдъ Вл. Плотникова. Воронеж : Въ Типографіи В. И. Исаева, 1888. 89 с.

42. Паламарчук В. Ф. Першооснови педагогічної інноватики. Т. 1. К. : Освіта України, 2006. 420 с.
43. Плигин А. А. Личностно-ориентированное обучение : история и практика : монография. М. : «КСП+», 2003. 432 с.
44. Подольська Є. А., Лихвар В. Д., Іванова К. А. Культурологія : навч. посіб. К. : Центр навчальної літератури, 2003. 288 с.
45. Рыбак Л. А. Образное мышление и урок литературы. М.: Просвещение, 1966. 203 с.
46. Рыбникова М. А. Очерки по методике литературного чтения. М. : Учпедгиз, 1963. 314 с.
47. Роменець В. А., Маноха І. П. Історія психології ХХ століття. 2-е вид., стереотип. : навч. посіб. К. : Либідь, 2003. 992 с.
48. Ситченко А. Л. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу : монографія. Київ : Ленвіт, 2004. 304 с.
49. Соболев І. І. Типи уроків і засоби активізації викладання літератури в школі. К. : Рад. школа, 1963.
50. Хуторской А. В. Методика личностно-ориентированного обучения. Как обучать всех по-разному? : пособ. для учителя. М. : ВЛАДОС-ПРЕСС, 2005. 383 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен.

5. Засоби діагностики успішності навчання: тестування, виконання індивідуальних і групових завдань (проектування навчальних ситуацій, моделей уроків, розробка наочних матеріалів тощо), практичних і контрольних робіт, самостійна робота студента, написання рефератів, повідомлень, опрацювання матеріалів із інтернет-ресурсів.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Факультет педагогіки та психології
Кафедра української мови і літератури

Проректор із науково-педагогічної роботи

О. А. Кузнецова

27 серпня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Ступінь магістра

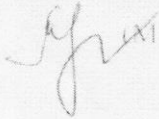
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014 «Середня освіта»

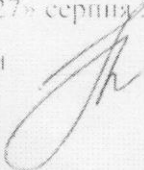
014.01 Середня освіта, Українська мова і література

2019 – 2020 навчальний рік

Розробник: Мхитарян Ольга Дмитрівна, старший викладач кафедри української мови і літератури, кандидат педагогічних наук

 (Мхитарян О. Д.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови і літератури
Протокол № 1 від «27» серпня 2019 р.

Завідувачка кафедри (Рускуліє Л. В.)
«27» серпня 2019 р.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка	Варіативна	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		II-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання:	Спеціальність 014.01 Середня освіта. Українська мова і література	<i>Семестр</i>	
1. Висвітлення еволюції методичної думки щодо навчання української літератури: від давнини до сьогодення.			
2. Формування вмінь науково-дослідницької роботи з фаху.			
Загальна кількість годин – 120		III-й	
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання – 6: аудиторних – 2; самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	12 год.	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		8 год.	
		<i>Лабораторні</i>	
		<i>Самостійна робота</i>	

		100 год.	
		Вид екзамен	контролю:

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 20 год. – аудиторні заняття, 100 год. – самостійна робота (17%/83%).

1.2. Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка	Варіативна	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		II-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання:	Спеціальність 014.01 Середня освіта. Українська мова і література	<i>Семестр</i>	
1. Висвітлення еволюції методичної думки щодо навчання української літератури: від давнини до сьогодення.			
2. Формування вмінь науково-дослідницької роботи з фаху.			
Загальна кількість годин – 120		III-й	
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання – 6: аудиторних – 2; самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	6 год.	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		10 год.	
		<i>Лабораторні</i>	
		<i>Самостійна робота</i>	

		104 год.	
		Вид контролю: екзамен	

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для заочної форми навчання – 16 год. – аудиторні заняття, 104 год. – самостійна робота (13%/87%).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення курсу «Тенденції розвитку методики навчання української літератури» – забезпечення професійної підготовки майбутніх учителів завдяки осягненню генези предметної дидактики та усвідомленню закономірностей її розвитку.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- сформулювати уявлення про основні тенденції вдосконалення літературної освіти у вищій школі;
- з'ясувати філософсько-педагогічні та психологічні засади, що визначають зміст і спрямованість методичної науки;
- осягнути історичний процес розвитку методики навчання літератури в українській школі, його періодизацію;
- визначити засадничі ідеї становлення методичної думки в умовах відсутності української школи;
- усвідомити проблеми і здобутки предметної науки XX ст.;
- пояснити основні тенденції розвитку національної школи та літературної освіти в ній;
- сформулювати вміння критично оцінювати фахові першоджерела, самостійно визначати тенденційність їхніх положень і висновків;
- розвивати вміння цілеспрямовано опрацьовувати наукову і науково-методичну літературу;
- сформулювати настанову на здійснення майбутнім викладачем наукової діяльності;
- дати уявлення про основні напрями професійного самовдосконалення, сформулювати потребу в ньому.

Передумови для вивчення дисципліни: курс тісно пов'язаний із філософією, естетикою, культурологією, історією, літературознавством, мовознавством, психологією та педагогікою, методикою навчання та виховання.

Навчальна дисципліна складається з 4-х кредитів.

Результати навчання:

- знання та розуміння предметної галузі та професійної діяльності;
- уміння оперувати сучасним категоріально-термінологічним апаратом методики навчання літератури;
- знання найважливіших методичних та літературознавчих вітчизняних і зарубіжних наукових шкіл;
- уміння використовувати професійно профільовані знання для організації навчального процесу в закладах середньої освіти та ЗВО;
- здатність до пошуку, оцінювання, інтерпретації та синтезу наукової інформації, отриманої з різних джерел.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають оволодіти такими **компетентностями**:

I. Загальнопредметні:

- засвоїти основні досягнення історії вітчизняної та світової філософсько-літературознавчої, психолого-педагогічної та методичної думки;

- уміти методично грамотно опрацьовувати нормативні документи та науково-методичні першоджерела, що визначають зміст і форми навчально-виховного процесу в школі;
- розвивати вміння творчо створювати та реалізувати інноваційні навчальні моделі, проектувати ефективну виховну та наукову роботу;
- уміти застосовувати досягнення національної та світової культури під час розв’язання професійних та життєвих проблем;
- удосконалювати вміння чітко й логічно висловлювати власні думки завдяки засвоєнню основ культури мислення;
- набути вміння власної оцінки історичних процесів в Україні та за її межами у зв’язку з розвитком методичної науки;
- володіти вмінням планувати та здійснювати самостійну пошукову діяльність; формувати вміння наукової організації педагогічної праці;
- уміти здійснювати пошук необхідної інформації, використовуючи довідкову літературу, електронні бази даних та ІКТ;
- упроваджувати ІКТ у ході навчально-практичної, наукової роботи та майбутньої професійної діяльності;
- уміти аналізувати педагогічний досвід колег, цілеспрямовано підвищуючи свій освітньо-професійний рівень.

II. Фахові:

- орієнтуватися в сучасних тенденціях розвитку вищої освіти в Україні, коментувати актуальні проблеми підготовки викладача;
- знати основні тенденції розвитку методики навчання української літератури на сучасному етапі;
- володіти наскрізними знаннями про умови і напрями розвитку методичної думки в Україні загалом;
- усвідомити генезу предметної методичної науки;
- уміти проводити навчально-виховну роботу з урахуванням сучасних тенденцій розвитку методичної науки і практики;
- удосконалювати способи наукової діяльності та шляхи її реалізації у навчально-виховний процес.

На вивчення навчальної дисципліни виділено 120 год. / 4 кредити ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Наукові засади методики навчання української літератури.

Тема 1. Філософія літературної освіти.

Тема 2. Психолого-педагогічні засади розвитку предметної дидактики.

Тема 3. Історія методичної науки про навчання української літератури.

Кредит 2. Етапи й умови становлення предметної дидактики.

Тема 4. Особливості становлення методичної думки до поч. XX ст.

Тема 5. Проблематика розвитку методики навчання української літератури в радянську епоху.

Тема 6. Тенденції розвитку методичної науки в умовах національної школи.

Кредит 3. Провідні тенденції розвитку сучасної методики навчання української літератури.

Тема 7. Особистісно зорієнтоване та компетентісно наповнене навчання української літератури.

Тема 8. Поєднання змістового і формального аспектів літературної освіти.

Кредит 4. Пріоритетні напрями становлення новітньої методики навчання української літератури.

Тема 9. Використання інформаційно-комунікаційних технологій навчання у шкільному літературному навчанні.

Тема 10. Профілізація шкільної літературної освіти.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1. Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Денна форма						
	Усього	у тому числі					
		л	п	к	інд	ср	
1	2	3	4	5	6	7	
Кредит 1. Наукові засади методики навчання української літератури							
Тема 1. Філософія літературної освіти.	9	2	2			5	
Тема 2. Психолого-педагогічні засади розвитку предметної дидактики.	6	1				5	
Тема 3. Історія методичної науки про навчання української літератури.	15	1				14	
Усього:	30	4	2			24	
Кредит 2. Етапи й умови становлення предметної дидактики							
Тема 4. Особливості становлення методичної думки до поч. XX ст.	13	1	2			10	
Тема 5. Проблематика розвитку методики навчання української літератури в радянську епоху.	9	1				8	
Тема 6. Тенденції розвитку методичної науки в умовах національної школи.	8					8	
Усього:	30	2	2			26	
Кредит 3. Провідні тенденції розвитку сучасної методики навчання української літератури							
Тема 7. Особистісно зорієнтоване та компетентісно наповнене навчання української літератури.	16	2	2			12	
Тема 8. Поєднання змістового і формального аспектів літературної освіти.	14	1				13	

Усього:	30	3	2			25
Кредит 4. Пріоритетні напрями становлення новітньої методики навчання української літератури						
Тема 9. Використання інформаційно-комунікаційних технологій навчання у шкільному літературному навчанні.	14	2	2			10
Тема 10. Профілізація шкільної літературної освіти.	16	1				15
Усього:	30	3	2			25
Усього годин:	120	12	8			100

4.2. Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
		л	п	к	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Наукові засади методики навчання української літератури						
Тема 1. Філософія літературної освіти.	8	1	2			5
Тема 2. Психолого-педагогічні засади розвитку предметної дидактики.	6	1				5
Тема 3. Історія методичної науки про навчання української літератури.	16					16
Усього:	30	2	2			26
Кредит 2. Етапи й умови становлення предметної дидактики						
Тема 4. Особливості становлення методичної думки до поч. XX ст.	13	1	2			10
Тема 5. Проблематика розвитку методики навчання української літератури в радянську епоху.	9	1	2			6

Тема 6. Тенденції розвитку методичної науки в умовах національної школи.	8					8
Усього:	30	2	4			24
Кредит 3. Провідні тенденції розвитку сучасної методики навчання української літератури						
Тема 7. Особистісно зорієнтоване та компетентісно наповнене навчання української літератури.	16	1	2			13
Тема 8. Поєднання змістового і формального аспектів літературної освіти.	14	1				13
Усього:	30	2	2			26
Кредит 4. Пріоритетні напрями становлення новітньої методики навчання української літератури						
Тема 9. Використання інформаційно-комунікаційних технологій навчання у шкільному літературному навчанні.	15		2			13
Тема 10. Профілізація шкільної літературної освіти.	15					15
Усього:	30		2			28
Усього годин:	120	6	10			104

5. Теми лекційних занять
5.1. Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Наукові засади методики навчання української літератури</i>		
1.	Тема 1. Методологічні засади шкільного навчання літератури. Тема 2. Тема 3.	4
<i>Кредит 2. Етапи й умови становлення предметної дидактики</i>		
2.	Тема 4. Особливості становлення предметної дидактики.	1

3.	Тема 5. Розвиток нової української методики навчання літератури.	1
<i>Кредит 3. Провідні тенденції розвитку сучасної методики навчання української літератури</i>		
4.	Тема 7. Специфіка сучасної методики навчання української літератури. Тема 8.	3
<i>Кредит 4. Пріоритетні напрями становлення новітньої методики навчання української літератури</i>		
5.	Тема 9. Розвиток методики навчання української літератури в умовах інформаційного суспільства. Тема 10.	3
Разом:		12

5.2. Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Наукові засади методики навчання української літератури</i>		
1.	Тема 1. Методологічні засади шкільного навчання літератури. Тема 2.	2
<i>Кредит 2. Етапи й умови становлення предметної дидактики</i>		
2.	Тема 4. Особливості становлення предметної дидактики. Тема 5.	2
<i>Кредит 3. Провідні тенденції розвитку сучасної методики навчання української літератури</i>		
3.	Тема 7. Специфіка сучасної методики навчання української літератури. Тема 8.	2
Разом:		6

6. Теми практичних занять

6.1. Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кіль- кість годин
<i>Кредит 1. Наукові засади методики навчання української літератури</i>		
1.	Тема 1. Передумови вітчизняної методики навчання літератури.	1
2.	Тема 2. Основоположники методики навчання української літератури.	1
<i>Кредит 2. Етапи й умови становлення предметної дидактики</i>		
3.	Тема 3. Розвиток нової української методики навчання літератури.	2
4.	Тема 4. Особливості становлення методичної думки першої пол. XX ст.	1
5.	Тема 5. Педагогічні ідеї Т. Бугайко і Ф.Бугайко як вектор розвитку методичної науки XX ст. в Україні	1
<i>Кредит 3. Провідні тенденції розвитку сучасної методики навчання української літератури</i>		
6.	Тема 4. Еволюція методичної думки в умовах становлення національної школи	2
Разом:		8

6.2. Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кіль- кість годин
<i>Кредит 1. Наукові засади методики навчання української літератури</i>		
1.	Тема 1. Передумови вітчизняної методики навчання літератури.	1
2.	Тема 2. Основоположники методики навчання української літератури.	1
<i>Кредит 2. Етапи й умови становлення предметної дидактики</i>		
3.	Тема 3. Розвиток нової української методики навчання літератури.	2
4.	Тема 4. Особливості становлення методичної думки першої пол. XX ст.	1
5.	Тема 5. Педагогічні ідеї Т. Бугайко і Ф.Бугайко як вектор розвитку методичної науки XX ст. в Україні	1
<i>Кредит 3. Провідні тенденції розвитку сучасної методики навчання української літератури</i>		

6.	Тема 4. Еволюція методичної думки в умовах становлення національної школи	2
<i>Кредит 4. Пріоритетні напрями становлення новітньої методики навчання української літератури</i>		
7.	Тема 5. Тенденції розвитку методики літератури на сучасному етапі	2
Разом:		10

7. Самостійна робота

7.1. Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Наукові засади методики навчання української літератури</i>		
1.	Предмет філософії освіти. Відмінності між технократичним і гуманістичними напрямими в освіті. Поняття демократизації системи навчання і виховання. Поняття інтегративної функції освіти. Сутність розвивальної культурологічної домінанти сучасної освіти. Сутність гуманізації та гуманітаризації освіти. Філософія людиноцентризму в освіті. Сутність синергетичної методології в педагогічному аспекті. Методологія субстанціональної єдності та діалогової згоди в освіті. Сутність нового напрямку філософії освіти в Україні. Значення толерантності й діалогізму в освіті. Поняття школи діалогу культур. Сутність підвищення фундаментальності освіти. Поняття прогностичної функції освіти. Поняття нової економіки освіти. Поняття педагогізації суспільства. Особливості організації взаємодії батьків та школи.	5
2.	Психолого-педагогічні передумови саморозвитку особистості. Основні правила гуманістичної психології. Психологія аналізу і синтезу художнього твору. Стадії та умови сприйняття літературного твору. Використання «зони найближчого розвитку» у навчанні літератури. Психологія постановки і розв'язання навчальної задачі. Психологія операційних структур розумової діяльності читачів-учнів. Поняття теорії асоціативності формування літературних знань. Тенденція інтелектуалізації уроки літератури. Теорія поетапного формування розумових дій читачів-учнів. Сутність генетично-модельованого способу навчання літератури. Тенденція взаємозв'язку процесуального та особистісного навчання літератури. Навчання як засіб особистісного зростання людини. Інтеграція знань про літературний твір та людину. Література як чинник осмисленої взаємодії	5

	суб'єкта з іншими людьми, природою та суспільством. Періодизація розвитку української культури.	
3.	Тенденція формування компетентного читача. Поняття структурно-функціонального підходу до пояснення художнього твору. Особливості технологізованого навчання аналізу художнього твору. Тенденція до застосування у школі мішаного аналізу твору. Тенденція одноманітного, шаблонного підходу до вивчення твору в школі. Посилення психологічного аспекту навчання літератури. Естетична спрямованість шкільної літературної освіти. Тенденція вивчення літературного твору як естетичного явища. Людиноцентричний характер літературної освіти. Єдність наукових і навчальних методів літературної освіти.	14
<i>Кредит 2. Етапи й умови становлення предметної дидактики</i>		
4.	Етапи розвитку освіти в Україні. Тенденції розвитку літературної освіти в Україні I половини XX століття. Тенденція активної самостійної пізнавальної діяльності учнів. Негативна тенденція відведення літературі допоміжної ролі серед інших шкільних предметів. Позитивні тенденції розвитку літературної освіти у 30-х роках XX століття (навчання рідною мовою, саморозвиток особистості, пріоритет літературної освіти школярів, формування знань і вмінь, зв'язок навчання з інтересами людини і потребами суспільства, децентралізація освітніх систем, удосконалення навчальних програм). Тенденція емоційно-чуттєвого засвоєння літературного твору (30-ті рр. XX століття). Культурологічне значення літературної освіти. Методика літературного читання (В. Данилов, А. Климентов, О. Дорошкевич, М. Рибнікова). Методичні ідеї О. Дорошкевича. Методичні ідеї В. Данилова. Методичні ідеї А. Климентова. Сутність Дальтон-плану. Методичні ідеї П. Волинського та А. Снежкової.	10
5.	Програмоване навчання: поняття і сутність. Метод проєктів: сутність та особливості. Тенденція поетапного вивчення художнього твору. Тенденція до продуктивного навчання літератури (М. Рибнікова). Тенденція викладання літератури на літературознавчих засадах (Л. Тимофєєв). Тенденція творчої активності учнів у контексті діяльнісного навчання (40-50 рр. XX століття). Методичні ідеї Т. Бугайко і Ф. Бугайка. Тенденція «формального» підходу до аналізу твору (через форму до змісту). Тенденція до інтеграції літературних і мовних знань. Тенденція до структуризації процесу вивчення художнього твору (40-50 рр. XX століття). Вивчення твору в художньо-біографічному контексті (П. Волинський). Вивчення твору у взаємодії його змісту і художніх прийомів автора (П. Волинський, В. Марко). Тенденція до колективного читання твору та групової роботи над текстом (А. Климентов). Тенденція до розрізнення понять педагогічної майстерності і педагогічної кваліфікації (П. Волинський, Т. Бугайко, А. Ситченко).	8

6.	Тенденція щодо взаємодії змістового і формального аспектів навчання літератури (М. Рибнікова, А. Ситченко). Трискладна модель формування культури читачів-учнів. Тенденція до пояснення змісту і значення твору після його аналізу (синтез). Тенденція до розрізнення особливостей методики вивчення творів різного літературного роду і виду (П. Волинський, Т. Бугайко). Тенденція до повного аналізу ліричного твору (П. Волинський, Т. Бугайко). Тенденція до мотивації навчання літератури (Є. Пасічник). Тенденція до застосування практичних методів навчання літератури. Тенденція до вивчення та розвитку читацьких інтересів у позашкільній роботі учнів. Тенденція щодо формування в учнів-читачів образних і понятійних узагальнень (К. Сторчак). Самостійність і творча активність учнів на уроках літератури (І. Синиця, І. Соболев, Б. Степанишин).	8
7.	Психологія читання і розуміння художнього твору (І. Синиця, Є. Сверстюк). Застосування системи навчальних завдань на цілеспрямований розвиток мислення читачів-учнів (Н. Падалка, В. Паламарчук). Педагогічне керівництво навчальною роботою учнів (В. Сухомлинський) та ефективність уроку літератури (Л. Худаш). Вивчення теоретико-літературних знань у школі (О. Бандура). Естетичний розвиток учнів засобами літератури (Л. Лісовський, Н. Волошина). Наголос на виховному впливі художнього слова та його ролі в інтелектуальному розвитку читачів-учнів (І. Соболев). Методичні ідеї І. Соболева. Врахування вікових особливостей літературного розвитку учнів (Є. Пасічник). Тенденція до поетапного вивчення художнього твору (В. Неділько, Є. Пасічник). Визначення основних принципів аналізу художнього твору в школі (В. Неділько, Є. Пасічник). Тенденція до розмежування специфічних і дидактичних принципів літературного аналізу (Т. Бугайко, Ф. Бугайко, Є. Пасічник). Тенденція до визначення шляхів аналізу художнього твору (В. Неділько, Є. Пасічник). Тенденція вивчення літератури як людинознавства (Є. Ільїн). Тенденція визначення процедури аналізу твору (В. Неділько, Є. Пасічник, А. Ситченко). Тенденція переходу від емоційного сприймання твору до його логічно-осмисленого розбору (А. Канська).	12
8.	Посилення інтересу фахівців до психологічних основ вивчення літератури (Л. Худаш). «Закон бачення» картин твору та їх «усне малювання» (Б. Буяльский). Тенденція до «вивчення» літератури замість «викладання» (Б. Буяльский). Тенденція до вироблення правил аналітичної роботи над твором (П. Блонський, В. Паламарчук, А. Ситченко). Кероване вчителем опрацювання учнями літературного твору (І. Бацій). Тенденція до визначення та врахування специфіки вивчення художнього твору (І. Бровко, А. Ситченко). Упорядковане навчання літератури (друга половина XX століття). Тенденція до проведення літературного аналізу вже з п'ятого класу (Т. Бугайко, Ф. Бугайко, А. Ситченко). Розробка теорій уроку літератури (О. Дорошкевич, К. Сторчак, І. Соболев, К. Ходосов). Визначення особливостей уроку літератури (В. Неділько). Навчальна психологія як засіб ефективності уроки	13

	літератури (А. Ситченко). Формування літературознавчої компетентності учнів (Л. Базиль, Т. Яценко). Тенденція взаємозв'язку змісту знань і процедури дій по їх застосуванню. Відкритість основних форм і методів навчання літератури. Самостійна робота учнів на уроках літератури (В. Неділько, Б. Степанишин). Класифікації методів навчання літератури (В. Неділько, Є. Пасічник, М. Кудряшов). Інтеграція змісту, форм, методів та умов навчання літератури. Формування «школи навчання» (Л. Березівська, В. Паламарчук).	
<i>Кредит 3. Провідні тенденції розвитку сучасної методики навчання української літератури</i>		
9.	Особистісно зорієнтоване навчання літератури. Профільне навчання літератури. Застосування ІКТ у процесі навчання літератури. Облік знань та оцінювання навчальних досягнень читачів-учнів. Підвищення навчальних досягнень читачів-учнів (О. Мхитарян). Формування аналітично-синтетичних умінь читачів-учнів (О. Гінкевич). Формування ціннісних орієнтацій учнів у процесі вивчення літератури. Інтерактивні методи на уроках літератури. Інтегровані уроки літератури. Нетрадиційні уроки літератури.	10
<i>Кредит 4. Пріоритетні напрями становлення новітньої методики навчання української літератури</i>		
10.	Сутність інтерсуб'єктного навчання. Сутність компетентнісного навчання. Особливості методики технологізованого навчання. Стандартизація змісту освіти як чинник її якості. Тенденція розвитку як змістового, так і формального аспектів навчання. Тенденція розвитку освіти щодо керованого і спеціально організованого навчання. Застосування навчальних та інформаційних технологій як засобів ефективного навчання. Тенденція вивчення літератури у широкому мистецькому контексті. Інтеграція літературної освіти у колі суміжних наук. Тенденція оновлення змісту літературної освіти у національній школі. Тенденції викладання літератури на екзистенціально-діалогічній основі. Основні лінії літературної освіти в сучасній школі.	15
Разом:		100

7.2. Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Наукові засади методики навчання української літератури</i>		

1..	Предмет філософії освіти. Відмінності між технократичним і гуманістичними напрямками в освіті. Поняття демократизації системи навчання і виховання. Поняття інтегративної функції освіти. Сутність розвивальної культурологічної домінанти сучасної освіти. Сутність гуманізації та гуманітаризації освіти. Філософія людиноцентризму в освіті. Сутність синергетичної методології в педагогічному аспекті. Методологія субстанціональної єдності та діалогової згоди в освіті. Сутність нового напрямку філософії освіти в Україні. Значення толерантності й діалогізму в освіті. Поняття школи діалогу культур. Сутність підвищення фундаментальності освіти. Поняття прогностичної функції освіти. Поняття нової економіки освіти. Поняття педагогізації суспільства. Особливості організації взаємодії батьків та школи.	5
2.	Психолого-педагогічні передумови саморозвитку особистості. Основні правила гуманістичної психології. Психологія аналізу і синтезу художнього твору. Стадії та умови сприйняття літературного твору. Використання «зони найближчого розвитку» у навчанні літератури. Психологія постановки і розв'язання навчальної задачі. Психологія операційних структур розумової діяльності читачів-учнів. Поняття теорії асоціативності формування літературних знань. Тенденція інтелектуалізації уроку літератури. Теорія поетапного формування розумових дій читачів-учнів. Сутність генетично-модельованого способу навчання літератури. Тенденція взаємозв'язку процесуального та особистісного навчання літератури. Навчання як засіб особистісного зростання людини. Інтеграція знань про літературний твір та людину. Література як чинник осмисленої взаємодії суб'єкта з іншими людьми, природою та суспільством. Періодизація розвитку української культури.	5
3.	Тенденція формування компетентного читача. Поняття структурно-функціонального підходу до пояснення художнього твору. Особливості технологізованого навчання аналізу художнього твору. Тенденція до застосування у школі мішаного аналізу твору. Тенденція одноманітного, шаблонного підходу до вивчення твору в школі. Посилення психологічного аспекту навчання літератури. Естетична спрямованість шкільної літературної освіти. Тенденція вивчення літературного твору як естетичного явища. Людиноцентричний характер літературної освіти. Єдність наукових і навчальних методів літературної освіти.	16
<i>Кредит 2. Етапи й умови становлення предметної дидактики</i>		
4.	Етапи розвитку освіти в Україні. Тенденції розвитку літературної освіти в Україні I половини XX століття. Тенденція активної самостійної пізнавальної діяльності учнів. Негативна тенденція відведення літературі допоміжної ролі серед інших шкільних предметів. Позитивні тенденції розвитку літературної	10

	освіти у 30-х роках XX століття (навчання рідною мовою, саморозвиток особистості, пріоритет літературної освіти школярів, формування знань і вмінь, зв'язок навчання з інтересами людини і потребами суспільства, децентралізація освітніх систем, удосконалення навчальних програм). Тенденція емоційно-чуттєвого засвоєння літературного твору (30-ті рр. XX століття). Культурологічне значення літературної освіти. Методика літературного читання (В. Данилов, А. Климентов, О. Дорошкевич, М. Рибнікова). Методичні ідеї О. Дорошкевича. Методичні ідеї В. Данилова. Методичні ідеї А. Климентова. Сутність Дальтон-плану. Методичні ідеї П. Волинського та А. Снежкової.	
5.	Програмоване навчання: поняття і сутність. Метод проектів: сутність та особливості. Тенденція поетапного вивчення художнього твору. Тенденція до продуктивного навчання літератури (М. Рибнікова). Тенденція викладання літератури на літературознавчих засадах (Л. Тимофєєв). Тенденція творчої активності учнів у контексті діяльнісного навчання (40-50 рр. XX століття). Методичні ідеї Т. Бугайко і Ф. Бугайка. Тенденція «формального» підходу до аналізу твору (через форму до змісту). Тенденція до інтеграції літературних і мовних знань. Тенденція до структуризації процесу вивчення художнього твору (40-50 рр. XX століття). Вивчення твору в художньо-біографічному контексті (П. Волинський). Вивчення твору у взаємодії його змісту і художніх прийомів автора (П. Волинський, В. Марко). Тенденція до колективного читання твору та групової роботи над текстом (А. Климентов). Тенденція до розрізнення понять педагогічної майстерності і педагогічної кваліфікації (П. Волинський, Т. Бугайко, А. Ситченко).	6
6.	Тенденція щодо взаємодії змістового і формального аспектів навчання літератури (М. Рибнікова, А. Ситченко). Трискладна модель формування культури читачів-учнів. Тенденція до пояснення змісту і значення твору після його аналізу (синтез). Тенденція до розрізнення особливостей методики вивчення творів різного літературного роду і виду (П. Волинський, Т. Бугайко). Тенденція до повного аналізу ліричного твору (П. Волинський, Т. Бугайко). Тенденція до мотивації навчання літератури (Є. Пасічник). Тенденція до застосування практичних методів навчання літератури. Тенденція до вивчення та розвитку читацьких інтересів у позашкільній роботі учнів. Тенденція щодо формування в учнів-читачів образних і понятійних узагальнень (К. Сторчак). Самостійність і творча активність учнів на уроках літератури (І. Синиця, І. Соболев, Б. Степанишин).	8
7.	Психологія читання і розуміння художнього твору (І. Синиця, Є. Сверстюк). Застосування системи навчальних завдань на цілеспрямований розвиток мислення читачів-учнів (Н. Падалка, В. Паламарчук). Педагогічне керівництво навчальною роботою учнів (В. Сухомлинський) та ефективність уроку літератури (Л. Худаш). Вивчення теоретико-літературних знань у школі	13

	(О. Бандура). Естетичний розвиток учнів засобами літератури (Л. Лісовський, Н. Волошина). Наголос на виховному впливі художнього слова та його ролі в інтелектуальному розвитку читачів-учнів (І. Соболев). Методичні ідеї І. Соболева. Врахування вікових особливостей літературного розвитку учнів (Є. Пасічник). Тенденція до поетапного вивчення художнього твору (В. Неділько, Є. Пасічник). Визначення основних принципів аналізу художнього твору в школі (В. Неділько, Є. Пасічник). Тенденція до розмежування специфічних і дидактичних принципів літературного аналізу (Т. Бугайко, Ф. Бугайко, Є. Пасічник). Тенденція до визначення шляхів аналізу художнього твору (В. Неділько, Є. Пасічник). Тенденція вивчення літератури як людинознавства (Є. Ільїн). Тенденція визначення процедури аналізу твору (В. Неділько, Є. Пасічник, А. Ситченко). Тенденція переходу від емоційного сприймання твору до його логічно-осмисленого розбору (А. Канська).	
8.	Посилення інтересу фахівців до психологічних основ вивчення літератури (Л. Худаш). «Закон бачення» картин твору та їх «усне малювання» (Б. Буяльський). Тенденція до «вивчення» літератури замість «викладання» (Б. Буяльський). Тенденція до вироблення правил аналітичної роботи над твором (П. Блонський, В. Паламарчук, А. Ситченко). Кероване вчителем опрацювання учнями літературного твору (І. Бацій). Тенденція до визначення та врахування специфіки вивчення художнього твору (І. Бровко, А. Ситченко). Упорядковане навчання літератури (друга половина XX століття). Тенденція до проведення літературного аналізу вже з п'ятого класу (Т. Бугайко, Ф. Бугайко, А. Ситченко). Розробка теорій уроку літератури (О. Дорошкевич, К. Сторчак, І. Соболев, К. Ходосов). Визначення особливостей уроку літератури (В. Неділько). Навчальна психологія як засіб ефективності уроки літератури (А. Ситченко). Формування літературознавчої компетентності учнів (Л. Базиль, Т. Яценко). Тенденція взаємозв'язку змісту знань і процедури дій по їх застосуванню. Відкритість основних форм і методів навчання літератури. Самостійна робота учнів на уроках літератури (В. Неділько, Б. Степанишин). Класифікації методів навчання літератури (В. Неділько, Є. Пасічник, М. Кудряшов). Інтеграція змісту, форм, методів та умов навчання літератури. Формування «школи навчання» (Л. Березівська, В. Паламарчук).	13
<i>Кредит 3. Провідні тенденції розвитку сучасної методики навчання української літератури</i>		
9.	Особистісно зорієнтоване навчання літератури. Профільне навчання літератури. Застосування ІКТ у процесі навчання літератури. Облік знань та оцінювання навчальних досягнень читачів-учнів. Підвищення навчальних досягнень читачів-учнів (О. Мхитарян). Формування аналітично-синтетичних умінь читачів-учнів (О. Гінкевич). Формування ціннісних орієнтацій учнів у процесі вивчення літератури. Інтерактивні методи на уроках літератури. Інтегровані уроки літератури. Нетрадиційні уроки літератури.	13

<i>Кредит 4. Кредит 4. Пріоритетні напрями становлення новітньої методики навчання української літератури</i>		
10.	Сутність інтерсуб'єктного навчання. Сутність компетентнісного навчання. Особливості методики технологізованого навчання. Стандартизація змісту освіти як чинник її якості. Тенденція розвитку як змістового, так і формального аспектів навчання. Тенденція розвитку освіти щодо керованого і спеціально організованого навчання. Застосування навчальних та інформаційних технологій як засобів ефективного навчання. Тенденція вивчення літератури у широкому мистецькому контексті. Інтеграція літературної освіти у колі суміжних наук. Тенденція оновлення змісту літературної освіти у національній школі. Тенденції викладання літератури на екзистенціально-діалогічній основі. Основні лінії літературної освіти в сучасній школі.	15
Разом:		104

8. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

1. Висвітлення еволюції методичної думки щодо навчання української літератури: від давнини до сьогодення.
2. Завдання, спрямовані на формування вмінь науково-дослідницької роботи з фаху.

9. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням

поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, залік) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу модуля.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється відмінно за умови, якщо відповідь повна, вичерпна, насичена термінологією з курсу; визначається точністю, послідовністю і логічністю; відповідає мовним нормам. У ході відповіді студент розкриває питання, передбачені для самостійного опрацювання, наводить приклади на підтвердження теоретичного матеріалу.

Студенту виставляється дуже добре, якщо відповідь повна, вичерпна, насичена термінологією з курсу; визначається точністю, послідовністю і логічністю; однак трапляються незначні мовленнєві огріхи. У ході відповіді студент розкриває питання, передбачені для самостійного опрацювання, проте не завжди наводить приклади на підтвердження теоретичного матеріалу.

Студенту виставляється добре, якщо відповідь повна, вичерпна, насичена термінологією з курсу; визначається точністю, послідовністю і логічністю; однак трапляються незначні мовленнєві огріхи. У ході відповіді студент розкриває питання, передбачені для самостійного опрацювання, проте не завжди наводить приклади на підтвердження теоретичного матеріалу.

Студенту виставляється достатньо, якщо відповідь змістовна, однак неповна, репліки недостатньо вдалі, оскільки не враховують належним чином використання термінологічної лексики; порушується послідовність і логічність викладу думок; надається перевага невербальній комунікації; трапляються суттєві мовленнєві огріхи.

Студенту виставляється задовільно, якщо він бере участь в обговоренні теоретичних питань практичного заняття, проте, відповіді є недостатніми за обсягом (до 5-6 реплік), елементарними за змістом, зі значною кількістю помилок різного роду.

Оцінка за виконання індивідуального науково-дослідного завдання, завдань самостійної роботи виставляється з урахуванням таких параметрів:

Кількість балів у кінці **семестру** повинна складати від 200 до 500 балів (за 4 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 4 крд.

Поточне оцінювання та самостійна робота										КР	Накопичувальні бали/сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	100	400/100
25	25	15	15	20	50	10	30	10	50		

*Примітка. Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

10. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

11. Методи навчання

Репродуктивний метод (конспектування монографій, методичних посібників, статей у фахових виданнях), частково-пошуковий метод (проблемні лекції, розв'язання проблемних завдань), метод вправ (проектування літературних завдань, моделювання навчальних ситуацій, розробка конспектів занять із літературознавчих дисциплін та ін.), дослідницький метод (аналіз аспектних методичних проблем та фрагментів занять і виховних заходів); інтерактивні імітаційні методи (рольові ігри, ситуативні завдання з використанням ІКТ) та ін.

12. Рекомендована література

Базова

25. Інформаційно-комунікаційні технології в педагогічній освіті : навч. посіб. / за наук. ред. О. М. Пехоти, Т. В. Тихонової. Миколаїв : Іліон, 2013. 252 с.
26. Зязюн І. А. Філософія педагогічної дії : монографія. Черкаси : Вид. від ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2008. 608 с.
27. Кремень В. Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі. Вид. 2-ге. Київ : Т-во «Знання» України, 2011. 520 с.
28. Климентов А. Методика преподавания родного языка: руководство для учительских институтов, учительских семинарий, педагогических классов женских гимназий и для народных учителей. Феодосия : Типография И. М. Косенко, 1906. 200 с.
29. Куцевол О. М. Методика викладання української літератури : навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Освіта України, 2009. 464 с.
30. Мазуркевич О. Р. Нариси з історії методики викладання української літератури. – Київ : Радянська школа, 1962. 375 с.
31. Мазуркевич О. Р. За рідне слово в рідній школі: на шляху становлення методики української літератури. Київ–Херсон, 1995. 208 с.
32. Медвідь Л. А. Історія національної освіти і педагогічної думки в Україні : навч. посіб. Київ : Вікар, 2003. 335 с.
33. Мірошніченко Л. Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах: підручни. Київ : Слово, 2010. 432 с.
34. Наукові основи методики літератури : навч.-метод. посіб. / за ред. Н. Й. Волошиної. Київ : Ленвіт, 2002. 344 с.
35. Опыт методического построения урока словесности: пособие для преподавателей средней школы. Книгоиздательство «Сотрудник» : Петроградъ–Кіевъ, 1917. 58 с.
36. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах : навч. посіб. для студ. вищих закладів освіти. Київ : Ленвіт, 2000. 384 с.
37. Пультер С. О., Лісовський А. М. Методика викладання української літератури в середній школі. Житомир : Полісся, 2000. 164 с.

38. Семеног О., Базиль Л. Становлення шкільної літературної освіти в Україні (на матеріалі літературних джерел 20-30 рр. ХХ століття) : навч. посіб. Київ–Глухів : РВВ ГДПУ, 2006. 220 с.
39. Ситченко А. Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах : навч. посіб. для студентів-філологів. Київ : Ленвіт, 2011. 291 с.
40. Соболев І. І. Вивчення української літератури в 5–7 класах. Київ : Радянська школа, 1968. 232 с.
41. Современное преподавание словесности / Сочинение А. Филонова. С.-Петербург : Вь типографія Ф. С. Сущинскаго, 1870. 64 с.
42. Сторчак К. М. Основи методики літератури. Київ : Радянська школа, 1965. 418 с.
43. Степанишин Б. І. Викладання української літератури в школі. Київ : Проза, 1995, 246 с.
44. Степанишин Б. Еволюція і корекція програми української літератури 5–11 класів. *Українська мова і література в школі*. 1999. № 1. С. 44–50.
45. Степанишин Б. І. Література – вчитель – учень (Самостійне вивчення учнями літератури) : посіб. для вчителя. Київ : Освіта, 1993. 240 с.
46. Худаш Л. С. Підвищення ефективності уроку з літератури. Київ : Радянська школа, 1974. 140 с.
47. Шуляр В. І. Сучасний урок української літератури : монографія. Миколаїв : Іліон, 2014. 553 с.
48. Яценко Т. О. Тенденції розвитку методики навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах (друга половина ХХ – початок ХХІ століття) : монографія. Київ : Педагогічна думка, 2016. 360 с.

Додаткова

51. Антология педагогической мысли Украинской ССР / сост. Н. П. Калениченко. М. : Педагогика, 1988. 640 с.
52. Березівська Л. Д. Реформування шкільної освіти в Україні у ХХ столітті: моногр. / Л. Д. Березівська. Київ : Богданова А. М., 2008. 406 с.
53. Білоус П. В., Білоус Н. М. Методиці викладання літератури – нові підходи. *Українська мова і література в школі*. 1990. № 9. С. 58–61.
54. Блонский П. П. Развитие мышления школьника. М. : Учпедгиз, 1935. 128 с.
55. Богданова І. М. Педагогічна інноватика: навч. посіб. Одеса: ТЕС, 2000. 148 с.
56. Бровко І. Б., Коцюбинська М. Х., Сидоренко Г. К. Аналіз художнього твору : посіб. для вчителів. К. : Рад. школа, 1959. 168 с.
57. Буяльский Б. А. Курс на мастерство. Начала методики изучения литературы. К.: Рад. школа, 1974. 222 с.
58. Ващенко Г. Виховний ідеал. Полтава: Ред. газ. «Полтавський вісник», 1994. 191 с.
59. Волинський П. К. і Снежкова А. П. Методика літературного читання в V–VII класах. К. : Радянська школа, 1940. 176 с.
60. Волошина Н. Й. Літературна освіта в період перебудови. *Українська мова і література в школі*. 1988. № 7. С. 13–19.
61. Волошина Н. Й. Естетичне виховання учнів у процесі вивчення літератури. К. : Рад. школа, 1985. 102 с.
62. Выготский Л. С. Педагогическая психология. М. : Педагогика, 1991. 480 с.
63. Вікова та педагогічна психологія : навч. посіб. / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. К. : Просвіта, 2001. 416 с.
64. Гершунский Б. С. Философия образования. М. : Моск. психолого-социальный ин-т, Флинта, 1998. 432 с.

65. Градовський А. В. Компаративний аналіз у системі шкільного курсу літератури: методологія та методика : монографія. Черкаси : Брама, 2003. 292 с.
66. Гончаренко С. У. Методика як наука. Хмельницький : Вид-во ХГПК, 2000. 30 с.
67. Джуринский А. Н. Развитие образования в современном мире : учеб. пособие. М. : Гуманитарный изд. центр ВЛАДОС, 1999. 200 с.
68. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; гол. ред. В. Г. Кремень. К. : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
69. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / автор-укладач Н. П. Наволокова. Х : Основа, 2009. 176 с.
70. Ісаєва О. О. Компетентнісно спрямована літературна освіта: стан, зміст, проблеми. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2009. № 7–8. С. 10–16.
71. Історія української культури / За заг. ред. І. Крип'якевича. – К.: Либідь, 1994. – 656 с.
72. Жила С. О. Теорія і практика вивчення української літератури у взаємозв'язках із різними видами мистецтв у старших класах загальноосвітньої школи : монографія. Чернігів : Деснянська правда, 2004. 360 с.
73. Згуровський М. З. Болонський процес: головні принципи та шляхи структурного реформування вищої освіти України. К. : НТУУ «КПІ», 2006. 544 с.
74. Иванова Т. В. Культурологическая подготовка будущего учителя : монография. К.: ЦВП, 2005. 282 с.
75. Кан-Калик В. А., Хазан В. И. Психолого-педагогические основы преподавания литературы в школе : учеб. пособ. для студентов пед. ин-тов. М. : Просвещение, 1988. 255 с.
76. Карпенчук С. Г. Філософія освіти (загальна теорія педагогіки) : монографія. К. : Слово, 2013. 688 с.
77. Компетентнісний підхід у сучасній освіті. Світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / під заг. ред. О. В. Овчарук. К. : «К.І.С.», 2004. 112 с.
78. Костюк Г. С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості. К. : Рад. школа, 1989. 608 с.
79. Культурологія: українська та зарубіжна культура : навч. посіб. / М. М. Закович, І. А. Зязюн, О. Л. Шевнюк та ін.; за ред. М. М. Заковича. 4-е вид., випр. і допов. К.: Знання, 2009. 589 с.
80. Лісовський А. М. Деякі проблеми шкільної літературної освіти : метод. посіб. К. : ІСДО, 1995. 60 с.
81. Локшина О. І. Зміст шкільної освіти в країнах європейського Союзу: теорія і практика (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.): монографія. К. : Богданова А. М., 2009. 404 с.
82. Мазуркевич О. Р. Визначні українські педагоги – народні просвітителі. К. : Тов-во «Знання», 1963. 80 с.
83. Микитась В. Давньоруські студенти і професори. К. : Абрис, 1994. 288 с.
84. Методика преподавания литературы / под ред. З. Я. Рез. М. : Просвещение, 1985. 368 с.
85. Методика преподавания литературы /Под ред. О. Ю. Богдановой и В. Г. Маранцмана. М. : Просвещение, ВЛАДОС, 1995. Ч. 1 288 с.; Ч. 2 288 с.
86. Молдавская Н. Д. Литературное развитие школьников в процессе обучения. М. : Педагогика, 1976. 224 с.
87. Мхитарян О. Підвищення навчальних досягнень учнів з української літератури : монографія. Миколаїв : Іліон, 2014. 232 с.
88. Недайнова Т. Б. Искусство преподавания литературы в школе: Учебное пособие для студентов и учителей-словесников. Луганск : Альма-матер, 2004. 100 с.
89. Освітні технології : навч.-метод. посіб. / О. М. Піхота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська та ін.; за заг. ред. О. М. Пехоти. К. : А.С.К., 2001. 256 с.

90. Освітнологія : хрестоматія: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / укладачі: Огнев'юк В. О., Сисоєва С. О. К. : Едельвейс, 2013. 744 с.
91. Основные принципы научной теории литературы: методологический этюдъ Вл. Плотникова. Воронеж : Въ Типографіи В. И. Исаева, 1888. 89 с.
92. Паламарчук В. Ф. Першооснови педагогічної інноватики. Т. 1. К. : Освіта України, 2006. 420 с.
93. Плигин А. А. Личностно-ориентированное обучение : история и практика : монография. М. : «КСП+», 2003. 432 с.
94. Подольська Є. А., Лихвар В. Д., Іванова К. А. Культурологія : навч. посіб. К. : Центр навчальної літератури, 2003. 288 с.
95. Рыбак Л. А. Образное мышление и урок литературы. – М.: Просвещение, 1966. – 203 с.
96. Рыбникова М. А. Очерки по методике литературного чтения. М. : Учпедгиз, 1963. 314 с.
97. Роменець В. А., Маноха І. П. Історія психології ХХ століття. 2-е вид., стереотип. : навч. посіб. К. : Либідь, 2003. 992 с.
98. Ситченко А. Л. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу : монографія. Київ : Ленвіт, 2004. 304 с.
99. Соболев І. І. Типи уроків і засоби активізації викладання літератури в школі. К. : Рад. школа, 1963.
100. Хуторской А. В. Методика личностно-ориентированного обучения. Как обучать всех по-разному? : пособ. для учителя. М. : ВЛАДОС-ПРЕСС, 2005. 383 с.

13. Інформаційні ресурси

Електронні бібліотеки

Електронна бібліотека Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського ([http:// www.nbuv.gov.ua/eb](http://www.nbuv.gov.ua/eb)) – найбільше зібрання книг, журналів, видань, карт, нот, образотворчих матеріалів, рукописів, стародруків, газет, документів на нетрадиційних носіях інформації;

Літературна Інтернет-бібліотека школяра (<http://litbook.by.ru>) – зібрання творів української та зарубіжної літератури, біографії письменників, реферати, корисна інформація;

Українська бібліотека (<http://www.lib.org.ua>) – систематизована бібліотека за розділами: суспільні науки, політика, економіка, історія, культура, біографії, релігія, теологія, права людини;

Український центр (<http://www.ukrcenter.com>) – твори українських і зарубіжних авторів, фольклорні твори, наукові праці та дослідження в галузі української мови та літератури);

Бібліотека Мережі української літератури (<http://www.ukrlib.com.ua>) – біографії та твори українських письменників, реферати, творчі роботи.

Літературні сайти

pisar.tripod.com – класична українська література;
www.poetryclub.com.ua – сучасна поезія світу, критичні матеріали про літераторів;
poetry.uazone.net – українська поезія та фольклор, тексти сучасних пісень, переклади світової поетичної класики;
books.ms.km.ua – твори репресованих українських письменників;
www.lib.proza.com.ua – твори сучасних українських і зарубіжних авторів;
litopys.narod.net – бібліотека давньоукраїнського письменства, оригінали творів, переклади, коментарі, історичні відомості;
www.nbuv.gov.ua/tb/ukr/html – зібрання творів українського письменства від найдавніших часів до початку ХХ століття.

Довідкові та методичні сайти

Лінгвістичний портал (<http://proling.com>) – частотні словники української мови, онлайнний українсько-російський перекладач для текстів „Плай-Online” та електронний словник української та російської мов „Уліс OnLine”;

Словники України (<http://www.webber.net.ua/NEWDICT>) – делмверсія повномасштабного українського електронного словника, записаного на компакт-диск (152 тис. слів);

Українська мова (<http://www.ussr.to/ALL/tishkovets>) – довідник з української мови.

Періодика для словесника

„Педагогічна преса” (<http://www.ped-pressa.kiev.ua>) – інструктивно-методична інформація Міністерства освіти і науки України, яка розміщена у фахових журналах, часописах видавництва, фактологічний літературознавчий і лінгвістичний матеріал тощо;

журнал „Дивослово” (E-mail: dyvoslovo@ukr.net) – актуальні методичні матеріали українському словесникові перспективного спрямування;

журнал „Українська мова і література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах” (www.ped-pressa.kiev.ua) – відкриті уроки, методика на кожен день, наука – школі, поетична сторінка й сучасна проза – все для вчителя-україніста;

„Книжковий кур’єр” (www.book-courier.com.ua), *„Книжник-ревію”* (www.elitprofi.com.ua/gazeta), *„Критика”* (www.krytyka.kiev.ua) – літературно-критичні матеріали й тексти художніх творів;

Академ-Прес (<http://www.academpres.kiev.ua>) – ресурс для науковця, вчителя-словесника, студента, учня-читача.